

Prenumerata miejscowa:
bez odosłania:
Za rok . . . 8 rs.
„ 6 miesięcy . . . 4 „
„ 3 miesiące . . . 2 „
„ 1 miesiąc . . . 67 k.
Za odosłanie dopłaca się
5 kop. miesięcznie.

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata zamiejscowa:
z odosłanką pocztą:
Na rok . . . 10 rs.
„ 6 miesięcy . . . 5 „
„ 3 miesiące . . . 2 50 k.
„ 1 miesiąc . . . 84 „

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich; — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olehinowej; — w Moskwie, w księgarni J. S. Solowiewa.

ROK ÓSMY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miejsca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek. — Za ogłoszenie od 1-go wiersza do 12-stu, liczy się jak za całe dwanaście wierszy. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PROČ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH

Kalendarz prawosławny.

We środę, 23 czerwca (5 lipca), — św. Ahipiny i Władimir.
We czwartek, 24 czerwca (6 lipca), — Różd. s. Jona krestit.
W piątek, 25 czerwca (7 lipca), — św. Fawonii i Petra.
Słońce wsch. o godz. 3 min. 47; zach. o godz. 8 min. 21.

Spostrzeżenia meteorologiczne

dostarczane przez obserwatorium warszawskie.

Dnia 21 Czerwca (3 Lipca) 1871 r.

	Ciśnienie powietrza sprowadzone do 0°	Temper. powietrza podług Celsjusza.	Wilgoc %	Kierunek wiatru.
g. 7	747.0	+ 20.2	78	wschodni.
1	746.5	+ 27.1	46	wschodni.
9	745.8	+ 22.2	82	spokojnie.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

We środę, 23 czerwca (5 lipca), — św. Filomeny p. i Cyryl.
We czwartek, 24 czerwca (6 lipca), — św. Dominiki panny.
W piątek, 25 czerwca (7 lipca), — św. Apolonji i Wilibalda b.
Wysokość wody na Wiśle stóp 12 cali 9 1/2.

PRENUMERATA

NA DZIENNIK WARSZAWSKI na 1871 rok.

Prenumerata miejscowa w Warszawie bez rozsyłki:

na rok . . . rs. 8 —
„ 6 miesięcy . . . 4 —
„ 3 miesiące . . . 2 —
„ 1 miesiąc . . . k. 67

Za przesyłkę do domu, dopłaca się miesięcznie kopiejek 5.

Prenumerata zamiejscowa przyjmuje się jedynie w Kantorze Głównym Redakcji Dzienników Warszawskich, na ulicy Miodowej Nr. 487, roczna, półroczna, kwartalna i miesięczna:

Cena prenumeraty zamiejscowej:

na rok; na pół roku; na 3 miesiące; na miesiąc
10rs. 1) 5rs. 2) rs. 2k. 50) k. 84)

PP. prenumeratorowie zamiejscowi, pragnący zaprenumerować Dziennik, raczą przysłać pieniądze, za termin żądany, wprost do Redakcji franc. z wyraźnym wypisaniem adresu. Numera Dziennika Warszawskiego będą wysłane w banderolach z adresem prenumeratora.

Ostrzegamy pp. prenumeratorów zamiejscowych, iż powinni o ile można najwcześniej dopełnić przesyłki pieniędzy, jeżeli pragną nie doznać przerwy w otrzymywaniu Dziennika.

1) W tej cyfrze za ekspedycję 40 za przesyłkę pocztą 1 rs. 60 kop.

2) W tej cyfrze za ekspedycję 20 za przesyłkę pocztą 80 kop.

3) W tej cyfrze za ekspedycję 10 za przesyłkę pocztą 40 kop.

4) W tej cyfrze za ekspedycję 3 1/2 za przesyłkę pocztą 13 1/2 kop.

SPIS RZECZY.

Podróże Najjaśniejszej Rodziny. — Dział urzędowy. — Korespondencja z Zoppot. — Dział wewnętrzny. — Wiadomości zagraniczne. — Dział miejscowy. — Przewodnik.

Podróże Najjaśniejszej Rodziny.

Goniec Urzęd. zamieszcza następujące telegramy:
Darmstadt, 19 czerwca (1 lipca) Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosji, raczy przybyć tu 19 lipca z pięciorgiem Najdostojniejszych swych dzieci, i pozostanie w zamku Jüchenheim do 26 lipca.

Enns, 18 (30) czerwca. Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę Włodzimierz Aleksandrowicz, przybył tu.

Rada państwa, w departamencie ekonomii państwa i w ogólnem zebraniu, rozstrząsałszy przedstawienie ministrów finansów co do wysokości opłat za patenta dla zakładów fabrycznych przysposabiających trunki i wyroby z okowity, oraz dla zakładów trudniących się sprzedażą trunków, uchwaliła: zamiast dotychczasowego art. 5-go Ustawy o Trunkach wykazu opłat za patenta, postanowić:

Z dniem 1-m stycznia 1872 roku, opłaty za patenta mają być pobierane w następującym stosunku:

A. Od zakładów fabrycznych przysposabiających trunki:

1. Od gorzelni posiadających kadzie dla zacieru wyfermentowanego, ogólnej objętości 540 wiader — 10 rubli; od 540 do 1,080 wiader — 20 rub.; następnie zaś, za każde 540 wiader dodaje się po 10 rub.

2. Od zakładów fabrycznych przysposabiających okowitę i wódki z wycieczek buraków cukrowych, za każde 50 wiader objętości kadzi zacieru wyfermentowanego, po 3 rub.

3. Od zakładów fabrycznych, czynnych po za obrębem półwyspy Krymskiego i produkujących wódki z winogron i owoców, za każde 80 wiader objętości kotłów w których wódka ma być pędzona po 3 rub.

4. Od zakładów czynnych na półwyspie Krymskim, wyrabiających wódkę z win i wycieczek bez opłaty akcyzy, za każde wiadro objętości kotła do pędzenia po 1 rub.

5. Od browarów: a) w stolicach mających kadzie zacierowe i kotły do wyrobu piwa objętości 50 wiader 40 rub.; od 50 do 100 wiader 80 rub. a następnie za każde 50 wiader objętości dodaje się po 40 rub.; b) w innych miejscowościach: mających kadzie zacierowe i kotły do wyrobu piwa na 50 wiader 10 rub.; od 50 do 100 wiader 20 rub.; a następnie za każde 50 wiader objętości naczyni do 10 rub.

6. Od zakładów wyrobu miodu: mających kotły objętości od 10 do 25 wiader 10 rub.; od 25 do 35 wiader 20 rub.; a następnie za każde 10 wiader objętości kotłów, dodaje się po 10 rub.

7. Od dystrybucji wódek: w miejscowościach 1-go rzędu — 200 rub.; w miejscowościach 2-go rzędu — 100 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 75 rub.

8. Od zakładów wyrabiających lakier, politure, perfumy i płyn do oświetlania, wszędzie 10 rub.

B. Od zakładów do sprzedaży trunków.

1. Od składów hurtowych: w miejscowościach 1-go rzędu — 300 rub.; w miejscowościach 2-go rzędu — 100 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 50 rub.

2. Od handlowi win: a) bez sprzedaży detalicznej: w miejscowościach 1-go rzędu — 200 rub.; w miejscowościach 2-go rzędu — 140 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 45 rub.

Uwaga 1-a. Od otwieranych na jarmarkach: niższonowogrodzkim, irbickim, korennym, rostowski, charkowski (na Trzy Króle), kijowski (na kontrakt) i poltawskim (na św. Efiassza), czasowych handlowi win, bez sprzedaży detalicznej 110 rub.; ze sprzedaży detalicznej dodatkowo 110 rub.

Uwaga 2-a. Na wszystkich innych jarmarkach czasowe handele win otwierane bez detalicznej sprzedaży, nie są obowiązane brać patentów, a ze sprzedaży detalicznej, każdy czasowy handel obowiązany wziąć patent wszędzie za 15 rub.

Uwaga 3-a. Od zamiejsczych handlowi win otwieranych tylko na czas letni od 1 maja do 1 października, wszędzie 110 rub.; ze sprzedaży detalicznej dodatkowo 110 rub.

3. Od handlowi sprzedających wyłącznie ruskie wina: w miejscowościach 1-go rzędu — 25 rub.; w miejscowościach 2-go rzędu — 15 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 5 rub.

4. Od traktierów: w miejscowościach 1-go rzędu — 165 rub.; w miejscowościach 2-go rzędu — 55 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 35 rub.

5. Od duchanów (szynkierów) w gubernji stawropolskiej i w obwodach tatarskiej i kubanckiej: w miejscowościach 2-go rzędu — 210 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 85 rub.

6. Od bufetów: a) przy teatrach i na zabawach publicznych: w stolicach — 35 rub.; w innych miejscowościach — 20 rub.; b) na parostacjach — 20 rub.; c) na stacjach kolei żelaznych: gdańskich — 85 rub.; innych — 20 rub.; d) przy klubach: w miejscowościach 1-go rzędu — 85 rub.; w miejscowościach 2-go rzędu — 85 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 20 rub.

7. Od składów piwa i portu: w miejscowościach 1-go rzędu — 55 rub.; w miejscowościach 2-go rzędu — 30 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 15 rub.

8. Od sprzedaży trunków niższych rzędów, jako to: domów trunków, składów flaszkowych, magazynów wódki, szynkierów i t. p., jak również na sprzedaż trunków w karczmach, zajazdach, austriackich: w miejscowościach 1-go rzędu — 275 rub.; w miejscowościach 2-go rzędu — 140 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 70 rub.

Uwaga 1-a. Od karczem zewnątrz miast w gubernjach nadbałtyckich — 15 rub.

Uwaga 2-a. W gubernjach zachodnich, małopolskich, noworosyjskich i w obwodzie besarabskim, od sprzedaży trunków wymienionych w 8-ym punkcie: w miejscowościach 2-go rzędu — 70 rub.; w miejscowościach 3-go rzędu — 45 rub.

9. Od czasowych sprzedaży, wszędzie, za każdy raz, na który się otwiera, ale za trwającą dłużej nad jeden tydzień, za każdy tydzień 7 rub.

Jego Cesarska Mość powyższą uchwałę rady państwa, 31-go maja 1870 r. Najwyższą zatwierdził i wykonał rozkaz.

Nr. 3.

ROZKAZ

do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego
w Warszawie, dnia 18 (30) czerwca 1871 r.

I. PRZEPISY POSTANOWIENIA NAMIESTNIKA.

W Wydziale Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

Mianowani: Pisarz Dziesiątego Departamentu Rządowego

Senatu, Asesor Kolegjalny Zygmunt Zaborowski — Prezesem Trybunału Cywilnego w Siedlcu i Sędzią Trybunału Cywilnego w Warszawie, Józef Wosiński — Pisarzem IX Departamentu Rządowego Senatu.

Otrzymują urlopy: Adwokaci przy Sądzie Apelacyjnym Królestwa: Teodor Rosciszewski, do miasta Krakowa, dla załatwienia interesów familijnych, na tygodni 6 i Saturnin Dutkiewicz, do Weneccji, na dni 28 dla załatwienia spraw procesowych.

II. PRZEPISY DECYZJE BYŁEGO KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO W KRÓLESTWIE.

W Wydziale Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

Mianowani: Właściciel dóbr Unieski-Zawadzkie, Ignacy Krąjewski — Sędzią Sądu Pokoju w Mławie; Asesor Trybunału Cywilnego w Radomiu, Ludwik Szpotanski — Sędzią Trybunału Cywilnego w Łomży; Właściciel dóbr Zaków, Nikodem Wojciech — Sędzią Sądu Pokoju w Mińsku; Właściciel dóbr Cieszkowski, Józef Prycz — Sędzią Sądu Pokoju w Szkalbmierzu; Właściciel dóbr Słubice, Roman Lempicki — Sędzią Sądu Pokoju w Plocku; Podprokurator przy Sądzie Kryminalnym w Warszawie, Walenty Koldrasinski — Sędzią Prezdującym w Sądzie Poprawczym w Biele; Prezes Trybunału Cywilnego w Siedlcu, Konstanty Tysska — Vice-Prezesem Sądu Apelacyjnego Królestwa, i Podprokurator przy Sądzie Kryminalnym w Lublinie, Aleksander Skowronski — Sędzią Sądu Kryminalnego w Kielcach.

Zatwierdzony w Urzędzie: Pełniący obowiązki Rady Prokuratorji Królestwa, Michał Miszkiewicz.

Uwolnieni od służby: Na własne żądanie: Sędziowie Sądów Pokoju: w Pułtusk Aleksander Sędzimir i w Kielcach, Hipolit Stojowski i Radca Prokuratorji Królestwa, Hieronim Duchnowski.

III. PRZEPISY DECYZJE KOMISJI RZĄDOWEJ SPRAWIEDLIWOSCI.

Mianowani: Pisarz Sądu Pokoju w Chmielniku Tomasz Sosnowski — Podsekciem tegoż Sądu; były Asesor Sądu Poprawczego w Lublinie, Stanisław Majewski — Pisarzem Sądu Pokoju w Chmielniku; Podsekciem Sądu Pokoju w Siedlcu, Ignacy Oberfeld — Asesorem Trybunału Cywilnego w Radomiu; Pisarz Sądu Pokoju w Krasniku, Robert Przeglinski — Podsekciem tegoż Sądu; Pisarz Sądu Poprawczego w Chełcinach, Stanisław Czynski — Asesorem Sądu Poprawczego w Sandomierzu; Asesor Sądu Poprawczego w Petrokowie, August Jasiński — Asesorem Sądu Kryminalnego w Lublinie; Pisarz Sądu Pokoju w Radomiu, Paweł Kozłowski — Podsekciem Sądu Pokoju w Żelechowie; Asesor Trybunału Cywilnego w Suwałkach, Radca Kolegjalny Walerjan Stanisławski — Rejentem Kancelarii przy Sądzie Pokoju w Kalwarii; Podprokurator przy Sądzie Poprawczym w Warszawie, Wiktor Piętkowski — Podprokuratorem przy Sądzie Kryminalnym w Warszawie; Aplikanci Sądowi przy Trybunale Cywilnym w Warszawie: Bogusław Pyzowski — Rejentem Kancelarii przy Sądzie Pokoju w Warszawie; Magistrów praw i administracji: Aleksander Wikarski — Pisarzem Sądu Pokoju w Krasniku, Wincenty Smoleński — Pisarzem Sądu Poprawczego w Chełcinach i Walery Ryfinski — Pisarzem Sądu Poprawczego w Petrokowie.

Przeniesieni: Na własne żądanie: Rejent Kancelarii przy Sądzie Pokoju w Gostyninie, Jan Wojciechowski — na takiż urząd do Łowicza i Podsekciem Sądu Pokoju w Żelechowie, Józef Jastrzębski — na takiż urząd do miasta Siedla.

Uwolnieni od służby: Na własne żądanie: Asesor Sądu Poprawczego w Sandomierzu, Hipolit Majewski.

Z rozkazu Władzy Wyższej, na zasadzie Art. 77 Ust. o służ. cyw., Rejent Kancelarii przy Sądzie Pokoju w Łowiczu, Roman Wolski.

Zmarli wykreslają się z listy urzędników: Sekretarz Kancelarii IX Departamentu Rządowego Senatu, Maksymilian Kosiński, Sędzią Sądu Kryminalnego w Kielcach, Leopold Rogowski i Rejent Kancelarii przy Sądzie Pokoju w Kalwarii, Aleksander Żukowski.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek
(podpisano) Hr. Berg.

Z Zoppot.

16 czerwca 1871 r.

(Korespondencja Dziennika Warszawskiego).

Miasteczko Zoppot znajduje się w odległości wiorst dwunastu od Gdańska, nad samym brzegiem maleńkiej, otwartej zatoki morza Bałtyckiego. Według opowiadań miejscowych mieszkańców, rybaków, przed trzydziestu laty, w Zoppot było zaledwie trzydziestu domów. Kolej żelazna z Gdańska do Szczecina, przechodząca przez Zoppot, podniosła jego znaczenie. Zoppot wzrasta z każdym rokiem i staje się ulubionym miejscem pobytu mieszkańców południowo-wschodniego wybrzeża nadbał-

tyckiego. Na 2 czerwca w roku zeszłym przyjechało tu 58 rodzin; w roku bieżącym było już 102 rodzin. Pomimo pochmurnej pogody, dotychczas panującej w Zoppot, teraz liczą już do 750 gości.

Cóż przyciąga do Zoppot tak wielu gości? Morze, doskonałe powietrze i miejscowość. Morze, to białe jak blacha cynkowa, to gniewne, pieniące się, siwe, to ciemnoniebieskie z białymi żaglami statków, płynących do Gdańska z kamieniami z Holstynji, lub ze zbożem z Gdańska, wiecznie rozmaite, wiecznie żywe, co chwila zmienia swą powierzchowność. Fale myją płaski brzeg piaszczysty, obrzucają drobną morską pianą, ale oddycha się tak lekko i swobodnie, że nie chce się odejść, nie chce się oderwać od tej odległości bez końca, od tego metalicznego szumu wiatru. Z brzegu widać całą zatokę jak na dłoni. Z lewej strony na południo-wschodzie, rysuje się latarnia morska przy ujściu Wisły i las masztów. Na prawo, na północno-zachód, wznoszą się nie wysokie, porośnięte choiń góry. Żółte urwiska pięknie błyszczą na ciemnym gruncie morza. Od południa na północno-zachód ciągną się lesne pagórki z malowniczymi głębokimi dolinkami. Na południo-wschód do Gdańska idzie niziną, poprzecinana strumieniami i bagnam. Cały brzeg na którym stoi Zoppot, jest spadzisty i piaszczysty. Ciekawem jednak jest popatrzeć, co praca ludzka zrobiła na tem bezpłodnym miejscu. Mnóstwo domków białych z jaskrawo-czerwonymi dachami z dachówek, wieżyczki i czysciutki, jak zabawki, leży pośród trzech, czterech alei lip i kasztanów. Każdy domek znajduje się pośród zieloności. Ulice są suche i doskonale wysosowane. Na wzgórzach rosną dęby, sosny, a nawet wyszukane topole. Około kursału przesliczny ogród z pomostami, daleko wchodzącymi w morze, zawsze zajętemi przez czcicieli morza.

Z Królestwa Polskiego jeździ do Zoppot wiele osób, dla tego uważam za właściwe podać pewne szczegóły o tutejszych domach. W ogóle budowane są z dwóch połów, na każdej z których znajduje się po dwa pokoje z kuchnią i przedpokojem. Każde mieszkanie takie wynajmuje się na lato z meblami i sprzętami, średnio za 50 talarów. Na górze są jeszcze dwa pokoiki, które kosztują od 10 do 15 talarów na lato. Budowa i rozkład pokoiów bardzo przypomina polskie i białoruskie „czworaki”. Tak samo, jak i tam, niema kuchni angielskiej, a tylko robione są ogniska, na których rozpala się ogień, a na ogień stawia się dynarek, wilk kuchenny, i na nich gotują i smażą. Piec nie można i nikt chleba nie piecze tu w domu, tylko kupuje się go od piekark. Zimą w tych pokojach mieszka sami gospodarze. Pokoje ogrzewane są osobnym piecem, bardzo dziwnie urządzone, w kształcie szczeliny, gdzie rzucają torf, a dym wychodzi przez kapę nad ogniskiem. Drzewo jest bardzo drogie, — za kłafier, około 2 1/2 arszynów sześciennych, płaci się ośm talarów. Główny materiał opałowy stanowi torf, bardzo tani, doskonale przysposobiony i palący się lepiej od węgla kamiennego, nie wydzielając tyle smrodu. Niewątpliwie, przyjezdnych kosztuje tu usługa nie taniej, — ale i nie drożej jak naprzykład w Warszawie, ale nie można myśleć o porównywaniu przymiotów usługi tutejszej z warszawską: jest tu doskonała. Płaci się dobre pieniądze, ale się czuje spokojnym i zadowolonym. Mówię, rozumiem się, o usłudze żeńskiej. Wszystkie artykuły żywności, bułki, mięso, woszczyna — której tu jest bardzo mało, raniutko roznoszone są po domach. Artykuły te są droższe niż w Warszawie, ale daleko lepsze, zatem może taniej kosztują. Ryb jest tu dosyć, chociaż gatunki nie są liczne. Można mieć dwa gatunki flondry (Steinbutte i Flunder), nie-smaczne mietusy (Quappe), okunie, węgorze i morskie koguty. Ryby odchodzą od tutejszego wybrzeża dalej do morza. W roku bieżącym prawie nie było śledzi. Przypisują to kanałom, które wiodą do morza różne nieczystości, zarażają wody i odganiają ryby.

Zwróćmy się do miejscowych mieszkańców. Rodowita ludność niewątpliwie jest słowiańska. Czwarła część tutejszych gospodarzy nosi polskie nazwiska, ale mężczyźni mówią po niemiecku, polski zaś język posiadają tylko nieliczne kobiety, które jednak chętniej rozmawiają po niemiecku. Kaszub przesiedlający się tu, już w drugim pokoleniu zapominają rodowite narzecze. Godnem jest uwagi, że u tutejszych bardzo niebo-

gaty rybaków, służbę często stanowią kaszubi jeszcze ubożsi. Jak wiadomo ludność Prus jest bardzo gęsta, dla tego praca jest tania, ofiara jej jest wielka, ponieważ wielu jest bezrolnych — a artykuły żywności są drogie. Jak praca jest wyzyskiwana, można widzieć z tego co następuje. Na przeciwko mnie mieszka właściciel domu handlujący opalem. Ma on sześciorgo dzieci. Jedną służącą gotuje, pierze, pilnuje dzieci, roznosi torf, drzewo i węgiel po Zoppocie, wstaje o godzinie 4-ej z rana i kładzie się spać o 11-ej w nocy, a za to wszystko bierze 14 talarów rocznie; o prezentach nie ma ani wzmianki, a żywią ją całutki rok kartofłami i sędziem.

Tutejsi mieszkańcy przeważnie są rybacy. Lud zdrowy, silny, niepiękny i niezwinny, ale piśmienny — chociaż nie wszyscy — i dość rozwinięty. Nasz gospodarz ma wiadomości z polityki, czy Bismarcka a cesarza Wilhelma nazywa nie inaczej, jak „unsere Prusse.“ Już samo to miano wskazuje ściśle stosunki istniejące pomiędzy biednym, ciemnym rybakiem a królem pruskim. Rozmawiał on ze mną o królu, opowiadał o gminie, reszta jakby dla niego nie istniała. Rybacy mówią złem niższemu — niemieckiemu narzeczemu. Pracę mają ogromną; około godziny 2-ej w nocy, jadą jakieś wiorst trzydziestu od brzegu na ryby i powracają do domu, pomiędzy południem a godziną 4-ą. Ryby dają im pożywienie i pieniądze. Rocznie zbierają od 100 do 200 talarów. Za te pieniądze i za jakie 50 do 60 talarów z domu, żyje nasz rybak w siedmiu osobach. Kobiety zarabiają kilka talarów usługując w kapielach. Mięso, z powodu swej ceny, jest dla nich niedostępne. Chleb także zastępowany jest przez kartofle. Przy tem szczupłym pożywieniu, mało jest chorych. Powietrze morskie i czynne życie osłabiają moc tych niekorzystnych warunków. Zimą cała rodzina robi sieci. W niepo pogodę nie wyjeżdżają na morze, ale silne burze dają rybakom dochód przypadkowy; morze nieraz wraz z trawą morską wyrzuca burzyszy. Czasami trafiają się kosztowne, wielkie kawały. W zeszłym roku znaleziono kawał blisko sześć wierszków długości, a trzy wierszki grubości; w Gdańsku sprzedano go za 300 talarów. Morska trawa stanowi doskonały materiał na materace.

Publiczność wodną głównie można widzieć w kursalu. Morze jest jeszcze zimne (13°) i nikt nie kąpie się. Pierwsze co się rzuci w oczy jest to brak pięknych postaci. „Pięć piękna“, można powiedzieć tylko przez naciągnięta uprzejmość. Wszystkie kobiety mają niesłychanie długie stany i wszystkie ubierają się szczególnie bez gustu, chociaż porządnie i czysto. Mężczyźni odznaczają się zdrową powierzchownością. Drugie co dostrzegłem to, że towarzystwo wojskowe trzyma się tu odrębnie od cywilnego. Mówię o oficerach, żołnierzach zaś, przeważnie z ochotników, można czasem spotkać w towarzystwie cywilnych. Godnem jest uwagi, że nawet oficerzy różnych pułków, zawsze trzymają się towarzystwa swych towarzyszy z pułku. Kastowość w ogóle za granicą puszcza silniejsze i głębsze historyczne korzenie, niż w Rosji. Wielu oficerów ma krzyże żelazne, wielu chodzi z przepaskami. Wojna mało pozostawiła śladów w Zoppocie. Z tych co się udali na wojnę, nie wrócił tylko jeden, a i ten umarł w szpitalu. Naszego gospodarza, doskonałego strzelca, zabrakowano, chociaż tylko niema jednego stawu w wskazującym palcu prawej ręki.

Kurhaus — jest to duża dwupiętrowa budowla z pokojami dla przyjezdnych. Jest tam i „table d'hôte“ dość znośny (1/2 talara). Główny przedmiot konsumpcji stanowi piwo, które tu piją nawet damy i dzieci. Rzeczywiście też jest dobre. Godnem jest uwagi, że piwo i kawa, tak ulubione napoje Niemców, są drogie. Piwo jest droższe niż w Warszawie, kawa zaś kosztuje dwa razy drożej i jest gorszą niż w Warszawie.

Trzy razy w tydzień grywa tu mierna orkiestra pod dyrykcją Ladego, który kilka lat temu grywał w Pawłowku czy w Peterhofie. Za wejście płaci się 2/2 srebrnych groszy. Najpiękniejsze przechadzki znajdują się w okolicach Zoppotu. Góry, lasy, doskonale drogi i mnóstwo prześlicznych widoków. Co krok są stupy z rozporządzeniami zwierzchności, drukowanymi, piśmiennymi i malowanymi. Niezawodnie dobrze jest wiedzieć, za co grozi kara pieniężna lub więzienie, ale takich, tablic jest tak wiele, że się aż przykryża.

W końcu powiem kilka słów o kosztach. Są tu kąpiele ciepłe i zimne (w morzu). Abonament kąpeli morskich kosztuje dla dorosłego 2 1/2 talary, dla dziecka do lat 12 — 1 talara. Pokoiki bardzo miłe są urządzone. Od każdej przyjezdnej rodziny pobierają 4 talary na ubezpieczenie Zoppotu, tak zwany „Fremden-Beitrag.“ Ten podatek szczególnie jest przykry: płaci się za to, czem będą się rozkoszowali po nas, a przytem w obcym kraju. Jakkolwiek Zoppot jest piękny, szkoda że pieniądze wychodzą za granicę.

Wiadomości krajowe.

O burzy jaka nawiedziła w dniu 23 maja (4 czerwca) gminę Komarów w powiecie tomaszowskim, donoszą jeszcze, że w nizinach woda wzniosła się do wysokości 6 stóp, tak, że zalała domy, zniszczyła wszystkie drogi, zniszczyła mosty i szlaki. W miejscowościach wyniosłych, grad znowu zbliżył się, prawie zupełnie.

O stanie urodzajów w gubernii lubelskiej donoszą pomiędzy innemi: Zasięg jarych zbóż odbył się w jak najniepomyślniejszych warunkach, z powodu późnej i chłodnej wiosny, a przy tem ustawicznych deszczach. Z tych też powodów zboża te weszły w sposób niezadawalający, z wyjątkiem powiatów: lubelskiego, lubartowskiego, nowo-aleksandryjskiego, zamostskiego, tomaszowskiego i krasnostawskiego. Ceny najmu robotnika nie są wyższe od zeszłorocznych i na brak rąk skarżyć się nie można. Część pól w powiatach: bilgorajskim, chełmskim i janowskim nie ma jarych zasiewów; w powiecie chełmskim nie wszystkie grunta folwarczne obsiane, szczególnie w gminie Buków. Z powodu zalewów w powiecie janowskim, przeszło 600

dziesiątyn na nizinach także nie są zasiane. W tomaszowskim części gruntów jarych oddano pod kartofle. Osziminy w skutek deszczów nie szczególne, na nizinach wymokły. (Kur. War.).

Do Kaliszana donoszą z powiatu kaliszskiego, że deszcz połączony z silnym wiatrem, padał prawie bez przerwy między 29 maja (10 czerwca) a 3 (15) czerwca r. b., położył i do ziemi przybił wysoko wyrósł w porze tej żyta. Po kilku dniach ciepła, zboża te podniosły się, ale jednak nie bez dośrodkowej szkody. Szczególniej żyta silne, mocno uciarły.

Czytamy w Gazecie Kieleckiej, iż rząd gubernjalny kielecki zawiadania o pojawieniu się zarazy na bydło w pogranicznych gminach galicyjskich Kłaj i Stanisławowie, i że dla tego zabroniono sprzedaży bydła w Bochni, Lipnicy, Wisnicu, Ujściu Solnem, Niepołomicach, Łapanowie i Trzcinie. Rząd gubernjalny odniósł się do naczelnika okręgu celnego zawiastowskiego o polecenie komorom i przykomorom nie wpuszczania z Galicji do gubernji kieleckiej bydła rogatego, trzody chlewnej, owiec i przywozu surowych produktów, wymienionych w § 165 przepisów policyjnych weterynarnej wydaną 1861 r.

W dniu 17 (29) z. m. odbyła się w Grójcu zabawa muzyczna w połączeniu z loterją na dochód miejscowego szpitala urzędowa. Zabawa ta odbyła się w ogrodzie p. Hildebrandta. Liczny zjazd sąsiadnych rodzin obywatelskich, wraz z miejscowymi mieszkańcami, — dobra pogoda, bo skwarem nieprzeziębioną, a deszczem z początku nie zepsuta, zrobiły zabawę w połowie swego przebiegu miłą; — rozprzedaż zaś przeszło tysiąca biletów, — daje szpitalowi więcej jak rub. 600 dochodu, — który powiększony być jeszcze może przez sprzedaż wylosowanych a nieodebranych w terminie określonym fantów. (Kur. Codz.)

Kur. Codz. pisze: Donoszą nam z Sieradza pod d. 20 z. m., iż tamże w pomienionym miesiącu amatorowie sceny, dali kilka przedstawień na korzyść miejscowego szpitala i ochotnicy. Odegrano za każdym razem po parę komedji. Dochód czysty z tych przedstawień wyniósł przeszło rub. 600.

Donoszą z Ciecholeńka, że tam są obecnie cztery dorożki na usługi publiczności i dosyć są używane. Przebywa tam teraz 120 rodzin; na drugą kadencję, zaczynając się 15-go lipca, już wszystkie mieszkania są pozamawiane. (Gaz. Polsk.).

Z innych gubernji.

Wychowanie ludowe. Wołezańskie ziemskie zgromadzenie powiatowe (w gubernji charkowskiej), na kolejnej majowej sesji roku bieżącego, rozstrząsało środki w celu polepszenia szkół ludowych elementarnych, postanowiło między innemi: 1) księży, jako nie mających dość czasu swobodnego, nie wyrwać do zajmowania posady nauczycielskiej, pozostawiając im, stosownie do wymagania prawa, obowiązki nauczycieli religij, z wynagrodzeniem po 50 rs. rocznie i z warunkiem, aby każdy z nich zajmował się w szkole nie mniej jak cztery godziny w tygodniu; 2) zaproponować stowarzyszeniu, mającemu szkoły, aby wzywały nauczycieli kończących kurs w średnich zakładach naukowych, z wynagrodzeniem po 200 rs. rocznie, w jakim to celu wnieść na budżet 1872 roku 2,600 rs.; 3) zaproponować stowarzyszeniu wybranie z godnych i piśmiennych członków ziemstwa kuratorów honorowych lub kuratorów, którzyby pilnowali biegu zajęć w szkole, pomagali w wyszukaniu uzdolnionych nauczycieli i wydawali im świadectwa na prawo otrzymania pensji z zarządu powiatowego; 4) prosić członków rady szkolnej, aby dozorowali wszystkie szkoły w powiecie i stawali się o zaprowadzenie najlepszej metody nauczania, i 5) tym szkołom, w których nie będą spełnione wyżej wspomniane wymagania, nie wydawać z ziemstwa żadnego wsparcia.

W życiu szkół tatarskich gubernji tauryckiej, dokonany został roku zeszłego fakt ważny — a mianowicie zaprowadzenie języka tatarskiego. Mianowany w 1869 r. inspektorem szkół ludowych A. M. Soicz, przy pomocy członków tauryckiej zarządu mahometanckiego — Muftiego i Kady-Eskira, udał się w grudniu tegoż roku, do Bakijszarsaju — centrum wychowania tatarskiego — i zdołał przekonać oraz skłonić społeczność tatarską i duchowniostwo, aby dopuścił wykład języka tatarskiego w ich medresse. Wiadomość o tem rozniósł się po całym półwyspie i wkrótce zaczęli się zgłaszać do p. Soicza deputaci gmin tatarskich z miast: Karasubazaru, Eupatorji, Teodozji i innych miast, z prośbą o wydanie uchwały co do wprowadzenia języka tatarskiego w ich medresse. Jeden z mieszkańców Bakijszarsaju, kupiec symferopolski 2-jej gildji Adzi Suin Czubuczki, zbudował nowy dom w budowli medresse Zinzerli, dla wykładania w takowym języku tatarskiego. Dom ten wybudowany z wielką starannością, z powodu szybkiego pomnożenia się w niem uczących, okazał się za ciasnym. Zaraz potem, obywatel powiatu teodozyskiego, szlachcic Izmale Ag Czelebiej, uniesiony dążnością do wykształcenia swych spółwyznawców, w podanej do inspektora prośbie, z dnia 18-go stycznia 1870 roku, objawił życzenie zbudowania w gmachu Karasubazarskiego medresse wygodnego lokalu dla wykładu w takowym języku tatarskiego. Budowla ta już wzniesiona i znajduje się w niej obecnie około 40 uczniów. Żywe współczucie dla wykształcenia tatarów okazała hrabina Sumarokow-Elston, urządziwszy w swym majątku, wsi Koriezie na brzegu południowym, szkołę parafijną, ofiarowawszy dla takowej dom własny, zobowiązuje się opalać i oświetlać go, i przeznaczyć z własnych funduszy pensję dla nauczyciela języka tatarskiego po 500 rs. rocznie. Szkoła ta otwartą została 14 października 1870 roku. Około tegoż samego czasu szlachcic Arslan-Bej-Taszcz-Oglu podał prośbę do inspektora, w której proponował pomieścić ruską klasę medresse eupatoryskiego w swoim domu, znajdującym się w Eupatorji, nie wymagając za to żadnej opłaty w ciągu lat pięciu. Propozycja ta została przyjęta, a medresse eupatoryskie mieści się w wygodnym budynku. W miarę nabywania trwałych i dogodnych budowli, oraz sprzętów, szkoły ludowe tatarskie otwarte zostały: w Bakijszarsaju — przy medresse Zinzerli i medresse chaniskiem; w Eupatorji — przy tarczennym medresse; w Karasubazarze — także przy medresse; w Teodozji — tatarska szkoła parafijna; we wsi Koriezie, powiecie jałtyńskim — także parafijna. Oprócz tego dozwolono otworzyć szkoły parafijne we włościach sarajimskiej, wladysławskiej i siechomonachskiej. Dalej przystąpieniem będzie do otwarcia szkół ludowych tatarskich i w innych miejscowościach. Oprócz wspomnianych szkół otwarte zostały: a) w m. Karasubazarze — szkoła ludowa dwuklasowa, na koszt gminy miejscowej, w której to szkole z 96 uczących się trzecią część stanowią żydzi-krymscy, mówiący i odprawiający nabożeństwo w języku tatarskim; b) wykład języka tatarskiego przy bakijszarskiej szkole karaimskiej, z przeznaczeniem dla nauczyciela, od gminy po 300 rs. rocznie. W szkołach

ludowych tatarskich znajdowało się z dniem 1 stycznia 1871 r. uczących się 312, z nich szlachty 17, stanu duchownego 36, stanów miejskich 105, wiejskich 154. (Gonim. Urzęd.).

Handel i przemysł. Z ogłoszonych w Gonim. Urzędowym wiadomości o ruchu handlowym w wewnętrznej hordzie kirgizkiej, za rok 1870, okazuje się, że główne przedmioty handlu kirgizów hordy wewnętrznej są następujące: bydło i surowe z niego produkty, jako to: skóra, wełna, sadło, puch kozi i włosy konie. Oprócz tego niektórzy z kirgizów, szczególnie z części talowskiej i kalmuckiej zajmują się handlem zboża z własnych zasiewów a w części z zakupywanych we wsiach sąsiednich z hordą. Zbyt pierwszych dwóch przedmiotów dokonywa się na istniejących w wewnętrznej hordzie kirgizkiej jarmarkach wiosennym i jesiennym, oraz na jarmarkach okolicznych z hordą i bazarach, które w tym celu oddawna wznieszone są przez kirgizów. Sprzedaż zboża odbywa się przez kirgizów właściwie, w hordzie swoim także kirgizom i przemierzającym w okrogu hordy kupcom. Handlu kirgizów na jarmarkach wewnątrz hordy, dla braku od miejscowych zarządów jarmarcznych zupełnych wiadomości, niepodobna z dokładnością określić; w przybliżeniu jednak, podług doniesień administratorów miejscowych i deputatów, można przypuszczać, że dochodzą one od 600,000 do 900,000 rub. rocznie.

St. Pet. Wied. podają z gazety rygskiej doniesienie o otwarciu w m. Rydze drugiej wystawy gospodarstwa wiejskiego kraju nadbaltyckiego. Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się 15 czerwca przy najpiękniejszej pogodzie. Zgromadzenie publiczności było bardzo liczne. W obszernej sali, koło bufetu, wystawiona była trybuna dla mówców. O godzinie 12 orkiestra wojskowa odegrała hymn kościelny. Następnie prezes komitetu zarządzającego, burmistrz Hollander, wszedłszy na trybunę miał mowę, którą powitał zgromadzoną publiczność i z wdzięcznością wspominał o osobach, które przyczyniły się do urządzania wystawy, budzącej powszechne zajęcie. Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Mikołaj Mikołajewicz zaszczylił ją swoją protekcją. Dalej mówca skreślił wpływ jaki okazały wystawy na wszelkie gałęzie przemysłu, od czasu jak doszły do teraźniejszego znacznego rozwoju. Aby zaś wystawy przyniosły materialną korzyść, wcale nie potrzeba zbierać osobliwości, przeciwnie należy mieć na względzie przedmioty miejscowego użytku, najbardziej poszukiwane. Wystawa kraju nadbaltyckiego wcale nie ma na celu wykazania siłowności przemysłu krajowego, a raczej wykrycia wad jego. Dawniej wszelkie udoskonalenia robiono w drodze długiego doświadczenia, dziś nauka i doświadczenie powinny pomagać sobie wzajemnie. Im więcej przemysł zagraniczny wyprowadzi ruski, tem bardziej starać się należy aby zbliżyć takie postępy. Skutki tych starań już wykazywały się od czasu ostatniej wystawy 1865 r. Do podniesienia gospodarstwa wiejskiego przedewszystkiem powinien przystąpić się, oprócz uniwersytetu i szkoły weterynaryjnej w Dorpacie, instytut politechniczny, a od rozwinięcia kolei żelaznych i podniesienia stanu umysłowego włościan spodziewać się należy błogich skutków dla gospodarstwa wiejskiego. Materialny dostatek wprawdzie nie może jeszcze stanowić szczęścia człowieka, ale jest jednym z warunków umoralnienia ludu, a jeżeli odłożyć z historii kultury ludzkiej dążność do dostatków, ludzkość wypadnie znowu w barbarzyństwo. Bez samochwalstwa możemy powiedzieć, że obrabiliśmy najpewniejszą drogę i jedyny cel pewny. W kraju nadbaltyckim powstaje wielka przedsiębiorczość, dzielna inicjatywa, dzięki instytucjom zapewniającym samorząd jego. Mówca nie pragnie wystawić wszystko w różowym kolorze. Gdzie są jasne strony, tam są i cienie. Instytucje kraju nadbaltyckiego potrzebują reformy zarządu kościelnego, miejskiego i ziemskiego, tudzież sprawiedliwości. W samoistnym duchu tych instytucji leży zdrowa osnowa, która nie powinna stronić od służnych wymagań społeczności i ogólnych interesów Cesarstwa. Już od wielu lat przystąpiono do rozwiązania tych kwestji. Lecz ostatnie słowo należy do Najjaśniejszego Cesarza. W końcu mówca wynurzył głęboką wdzięczność członkowi rodziny Cesarzkiej, który przyjął wystawę pod swą protekcję i zakończył mowę trykrotnym „hurra“ na cześć Najjaśniejszego Pana. Orkiestra zagrała hymn narodowy ruski. Pożem prezes ogłosił otwarcie wystawy.

Różne wieści. Czerpiemy z rygskiej korespondencji do dziennika St. Petersburg. Wiedom. następujące wiadomości, mogące stanowić dobry materiał do ocenienia umysłowego rozwoju w kraju nadbaltyckim. W ogóle w kraju nadbaltyckim wychodzi 36 pism periodycznych, a liczba prenumeratorów dochodzi do 43,000. Z tej cyfry należy wyłączyć cztery urzędowe pisma z 4,285 prenumeratorami. Najwięcej pism periodycznych, wychodzi w Rydze i Dorpacie, mianowicie w pierwszym miesiącu 14, a w drugim 12. Wyłączając dzienniki urzędowe, codziennie wychodzi 8 gazet, trzy razy na tydzień 1, dwa razy na tydzień 1, tygodniowo 11; reszta pism czasowych — wychodzi raz na miesiąc. Do tych cyfr nie są włączone czasopisma niektórych towarzystw naukowych, wydawane przeważnie dla ich członków, jako to: „Zbiornik literacki towarzystwa lotyńskiego“, „Zbiornik estonskiego towarzystwa naukowego“, „Komunikacje kurlandzkiego towarzystwa literatury i sztuki“ i t. d. Grupując baltyckie czasopisma według narodowości, otrzymamy następujące sumy. Na 60,000 w przybliżeniu rosyjan, przypada jedna codzienna gazeta, Rygskiej Wiestnik, mająca tylko około 700 prenumeratorów, zatem na 85 rosyjan jest 1 prenumerator; na 200,000 Niemców (do tej liczby wliczeni są i żydzi mówiący po niemiecku) przypada 22 gazet z 19,000 prenumeratorami, czyli na 10 Niemców 1 prenumerator; na 700,000 estów 5 gazet z 5,750 prenumeratorami, czyli na 120 estów 1 prenumerator; na 1,100,000 lotyżów 3 gazety (2 z dodatkami) z 12,647 prenumeratorami, czyli na 85 lotyżów 1 prenumerator. Ale jeżeli wyłączyć z ogólnej liczby lotyżów, do 200,000 lotyżów gubernji witebskiej, mówiących osobnym narzeczem, wyznających wiarę katolicką, a z powodu małego rozpowszechnienia pomiędzy nimi piśmienności, prawie zupełnie nieczytających gazet, tu wyżej przytoczone cyfry znacznie zmieniają się na korzyść lotyżów. Na 71 lotyżów gubernji nadbaltyckich można liczyć 1 prenumeratora. W roku bieżącym już liczy się na 58 lotyżów 1 prenumerator, ponieważ liczba prenumeratorów lotyżskich pism periodycznych nagle powiększyła się tu do 15,000. Oprócz miejscowych pism sprowadza się wiele gazet i pism zagranicznych, szczególnie niemieckich. Nie można nie cieszyć się z pocieszającego zjawiska — dążenia nadbaltyckich włościan — lotyżów i estów do oświaty. Nie można im tego zarzucić, że pomiędzy nimi nie jest rozwinięta skłonność do czytania, szczególnie pism politycznych. Z najżywszem zajęciem badają współczesne wypadki i bardzo chętnie czynią je przedmiotem swych rozmów. Czytanie gazet niemieckich doszła do rozpowszechnienia i pomiędzy włościanami, szczególnie w bogatych i oświeconych gminach. Tak, w powiecie dobeleskim, w gubernji kurlandzkiej, w wielu włościańskich dworach można napotkać czasopisma niemieckie Gartenlaube Illustrirte Zeitung, Kladderadische, obok pism lotyżskich właściwie mówiące powiat dubelski jak najmodniejszy najbogatszy i najob-

wieźszy w kraju nadbaltyckim. Najwięcej tam jest dóbr rządowych, a ponieważ włościanie rządowi placą daleko mniejszy czynsz za swe zagrody, niż inni, przeto zdołali dojść do pewnej zamożności. W powiecie dobeleskim jest wielu włościan, którzy kształcili się w mitawskiej pięcioklasowej szkole realnej. Są i tacy nawet którzy uczęszczali do mitawskiego gimnazjum klasycznego. W ogóle zakłady naukowe, nie wyłączając nawet szkół ludowych, w porównaniu z innemi częściami Cesarstwa, znajdują się w stanie kwitującym. Nie licząc skarbców, w kraju nadbaltyckim prawie nie znajduje się ani jeden włościanin lotyż lub est, któryby nie umiał przynajmniej czytać.

Do dziennika Nowosti piszą z Bieżecka, że 11-go czerwca o godzinie szóstej wieczorem na stacji bieżeckiej na kolei żelaznej rybińsko-bologowskiej, smarownik lokomotywy, Aleksiejew, przebiegając przez drogę szynową, koło przechodzącej lokomotywy dyżurnej, dostał się pod nią i koło rozzerwało mu brzuch. Nieszczęśliwy w strasznych mękach odesłany został do szpitala bieżeckiego. Prowadzone jest obecnie śledztwo w tej sprawie.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francja.

W korespondencji paryskiej do Indep. belge z dnia 29 czerwca, czytamy: Przegląd wojska dwa razy zapowiadany i dwa razy odwolywany, z powodów już powszechnie wiadomych, odbył się nareszcie dzisiaj. Niezmierny tłum ludu podał na wysięgowe pole w Longchamp, aby widzieć owych 120 tysięcy żołnierzy, którzy przeżyli klęski ojczyzny, a ponieważ p. Thiers przybył przed godziną drugą, więc o drugiej, jako o naznaczonej godzinie, rewje rozpoczęto. Wojska zachowały postawę wyborną, dowiodły one, że klęski poniesione nie zdołały ich zniechęcić, że właśnie owe niesześcielanie nauczyły ich zdrowych zasad karności i godności osobistej, bez których i odwaga na nie by się nie zdała, nauczyły się one nie spieszyc się w niczem na ślepy los, na podobieństwo pretorianów, a do czego usposobione były za cesarstwa. Ani jeden okrzyk nie powstał w szeregach, wojsko defilowało w milczeniu, oficerowie szpadami tylko salutowali, a p. Thiers jasniał radością i uśmiechał się tym śmiechem sprytnym, szczerym, może cokolwiek nieszczytliwym, lecz sympatycznym, jaki na jego twarzy w pomysłach chwilach jasnieje. Odczytany był członkami zgromadzenia, z którymi dzielił swe wrażenia, a za pomocą lunety polowej śledził najmniejszy ruch wojska. Bo też rzeczywiście, wspaniały był widok stu tysięcy ludzi jeszcze przed niedawnym czasem tak zdeorganizowanych, lub jeno, a po większej części zniechęconych, dziś, po odzyskaniu wolności powracających do zaufania w przyszłość i do pocucia sił własnych, a p. Thiers ma wszelkie prawo szczyścić się swym dziełem. Marszałek Mac-Mahon rozpoczął pochód, a za nim postępował jego sztab główny, poezem zajął miejsce naprzeciw trybuny panu Thiersa. Zandarni i sierzani miejscy w brygadach, defilowali na czele, za nimi 1, 2, 4 i 5 korpus armji i korpus rezerwowy. Lud witał ich sympatycznie i radośnie, jednorazem tylko słyszano okrzyki tej całej masy w wyrazach: „Niech żyje Francja! Niech żyje wojsko!“ Członkowie zgromadzenia narodowego umieszczeni w trybunach po prawej stronie p. Thiersa, z równym jak współstwo zapalem, przyjmowali naszych żołnierzy.

W inneż znow korespondencji wersalskiej do Independence belge, z dnia 30 czerwca piszą: Przy wczorajszym przeglądzie po skończonej defiladzie, gdy p. Thiers szedłszy z trybuny, uścił rękę marszałka Mac-Mahona, natychmiast rozległy się ze wszystkich stron okrzyki szalone: Niech żyje p. Thiers, niech żyje Mac-Mahon! Widać, że ludność paryska chciała tym sposobem okazać ufność jaką pokłada w naczelniku władzy wykonawczej, a winieniem dodać dla zachowania ścisłej prawdy, iż nie dał mi się słyszeć ani jeden okrzyk: Niech żyje zgromadzenie. Ztąd wnosić, iż wistocie paryżanie przez ową manifestację sympatyczną pragnęli z całą otwartością okazać, iż jeżeli pochwala ją postępowanie i mądrość polityki p. Thiersa, żywią rzeczywiste powody nieufności do zgromadzenia z przyczyny jego postępowania, które w nich budzi niechęć ukrytą. W prefekturze wieczorem dnia tego, na wielkim obiedzie znajdowali się ministrowie, prezes i wiceprezesi zgromadzenia, jako też i marszałek Mac-Mahon z generałami, między którymi zauważano także obecność generała Bourbaki. Po obiedzie miało miejsce przyjęcie: deputowani zebraли się w znacznej liczbie, wzruszeni jeszcze pełną zapalą manifestacją jaka odbyła się w tym dniu, spieszyli oni z złożeniem powinszowań naczelnikowi rządu; nie mogą wyjść z podziwiania nad popularnością jakiej zastrzeżenia używa ten sędziwy sternik państwowej nawy. Dziś po korytarzach izby słyszeć się daje ciągle rozmowy o dniu wczorajszym i wielu reprezentantów objawia otwarcie niepokój a zrazem i niezadowolnienie, iż byli przytomni owemu wybuchowi zapatu, którego doniosłość znając, nie spodziewali się go wcale. Zgromadzenie mniemało, bowiem że ono samo, jako ciało zbiorowe, wielką odegra rolę na owym przeglądzie i przez nieustanne powtarzanie pochwał i applauzów dla armji, spodziewało się zwrócić na siebie uwagę publiczności, tymczasem przekonano się, że dyplom dobrej polityki i szczerego patriotyzmu, który nawiązuje sobie nadawo, należy rzeczywiście tylko samemu naczelnikowi władzy wykonawczej. Istotnie zgromadzenie dopiero teraz mogło osądzić z sympatji okazywanej panu Thiers, ile znaczny zreszcie i mądrość, jakimi tenże kierował się w sprawach kraju. Nominacja p. Ladmirałta na gubernatora Paryża i komendanta dywizji miejscowej, ma być ogłoszoną jutro w Journal officiel. Marszałek Mac-Mahon pozostaje na czele armji. Generał Appert i pułkownik Gaillard, mają obowiązki kierowania służbą i śledztwem przeciw więźniom w Wersalu, a pułkownik Carré i prokurator rzeczywistopolitej, Henryk Didier, będą pełnić też same obowiązki w Paryżu.

Korespondent wersalski do Independence, w dniu 30 czerwca pisze: Dziś głównym przedmiotem wszystkich rozmów w Wersalu jest odbyty w dniu wczorajszym w Paryżu przegląd wojska, jak również świetne przyjęcie p. Thiersa i powodzenie szczęśliwe pożyczki. Już wiecie jak się odbył ów przegląd, z jakimi okrzykami radości przyjmowano p. Thiersa przy odjeździe. Dzień ów był niejako punktem kulminacyjnym w życiu tego męża stanu, tak jak dzień sobotni był dniem triumfu dla p. Pouter-Quertier. Wieczorem dnia tego, p. Thiers miał na sobie gwiazdę Legji honorowej, nowego fasonu, z wyobrażeniem biustu rzeczywistopolitej; w salonie jego było wielkie zgromadzenie i ze wszystkich stron odbierał liczne powinszowania, bo rzeczywiście, jeżeli armja, której przegląd miał miejsce, nie jest jeszcze tak piękną, jakby ostatecznie życzyć sobie można, to przynajmniej, iż postawiona została w tak krótkim przeciągu czasu i jest już ożywiona najlepszym duchem wojowniczym, a armja ta złożona z samych młodych żołnierzy, uważana być musi jako utwór p. Thiersa, który już przez to samo zasłużył się dobranej ojczyźnie — dodajmy do tego, że po upływie tak wielu, tak bardzo wielu miesięcy, dzień ów był pierwszym dniem, który błysnął Francji promieniem nadziei. I od tego to właśnie p. Grévy zaczął swą mowę na po-

Номер записки и дата записки